

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA
INSTITUTE OF STATISTICS

СЕКТОРСКА КЛАСИФИКАЦИЈА ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ ЈЕДИНИЦА

УВОД

Секторска класификација институционалних јединица је обавезан стандард који се користи при прикупљању, евидентирању, обради, анализи и дисеминацији статистичких података, на основу којих се прате економска кретања у једној земљи.

Секторска класификација институционалних јединица заснива се на методологији ЕУ „Европски систем рачуна (ESA 2010) и међународној методологији „Систем националних рачуна“ (SNA 2008).

У оквиру IPA 2012 Twinning Пројекта, Републички завод за статистику Републике Српске је, у сарадњи са Агенцијом за статистику БиХ као и Федералним заводом за статистику БиХ, имплементирао активности у вези са увођењем секторске класификације институционалних јединица.

Класификација се користи као стандард за разврставање институционалних јединица у институционалне секторе и подсекторе. Институционалне јединице се групишу у секторе полазећи од главне дјелатности и низа других индикатора који карактеришу појединачну јединицу.

Оквир за формирање листе институционалних јединица је Статистички пословни регистар, са стањем активности на дан 31.12.2019. године.

Институционалне јединице се класификују у припадајуће секторе и подсекторе искључиво за статистичке потребе. Институционалне јединице распоређене су у сљедеће секторе:

- Нефинансијски сектор (S.11)
- Финансијски сектор (S.12)
- Сектор општа држава (S.13)
- Сектор домаћинства (S.14)
- Сектор непрофитних институционалних јединица које служе домаћинствима (S.15)
- Сектор иностранство (S.2).

У наставку текста слиједи превод Поглавља 2, ESA 2010 методологије, а који се односи на домен секторске класификације институционалних јединица.

ЈЕДИНИЦЕ И ГРУПИСАЊЕ ЈЕДИНИЦА

2.01. Економија земље је систем у којем институције и људи међусобно дјелују кроз размјене и трансфере добара, услуга и начина плаћања (нпр. новца) за производњу и потрошњу добара и услуга.

У економији, јединице које међусобно дјелују економски су субјекти који могу бити власници активе, преузимати обавезе и обављати економске активности и трансакције с другим субјектима. Познате су као институционалне јединице.

Дефинисање јединица кориштених у националним рачунима служи различитим потребама. Прво, јединице су битне у одређивању економије у географском смислу, нпр. државе, регије и скуп држава попут монетарних или политичких унија. Друго, оне су битне за груписање јединица у институционалне секторе. Треће, битне су за одређивање који токови и стања се биљеже. Трансакције између различитих дијелова исте институционалне јединице се, у принципу, не биљеже у националним рачунима.

2.02. Јединице и њихово груписање које се користи у националним рачунима дефинише се с обзиром на врсту економске анализе којој су намијењене, а не на основу врсте јединица које се обично користе у статистичким упитницима. Касније јединице (нпр. предузећа, холдинг друштва, пословне јединице, локалне јединице, државни одсјеци, непрофитне институционалне јединице, домаћинства итд.) можда неће задовољавати потребе националних рачуна јер се базирају на критеријима правне, административне или рачуноводствене природе.

Статистичари морају уважавати дефиниције јединица анализе како су постављене у ESA 2010, како би се у истраживањима којима се прикупљају реални подаци постепено увели сви елементи информација који су потребни за израду података на основу јединица анализе из ESA-е.

2.03. Значај система ESA 2010 је употреба врста јединица које одговарају за три начина потподјеле економије:

(1) за анализу токова и стања, важно је одабрати јединице које омогућавају проучавање веза у понашању између економских субјеката;

(2) за анализу процеса производње важно је одабрати јединице које показују техничко-економске везе или одражавају локалне активности;

(3) за омогућавање регионалне анализе, потребне су јединице које одражавају локалне активности.

Институционалне јединице су тако дефинисане да се испуни први од ових циљева. Везе у понашању, како су описане у тачки (1), захтијевају јединице које одражавају сву своју институционалну економску активност.

Производни процеси, техничко-економске везе и регионалне анализе наведене у тачкама (2) и (3) захтијевају јединице попут локалних пословних јединица.

Прије давања дефиниција јединица кориштених у ESA 2010, потребно је дефинисати границе националне економије.

ГРАНИЦЕ НАЦИОНАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ

2.04. Јединице које чине економију неке земље и чији се токови и стања биљеже у ESA 2010 су оне јединице које су резидентне. Институционална јединица је резидентна у некој земљи ако има средиште превађајућег економског интереса на економском подручју те земље. Такве јединице познате су као резидентне јединице, независно о држављанству, правном облику или присутности на економском подручју у тренутку када обављају трансакцију.

2.05. Економско подручје састоји се од следећег:

(а) подручја (географског подручја) под дјелотворном управом и економском контролом једне државе;

(б) свих слободних зона, укључујући затворена складишта и фабрике под царинским надзором;

(в) националног ваздушног простора, територијалних вода и епиконтиненталног појаса у међународним водама, над којима земља ужива искључива права;

(г) територијалних енклава тј. географског подручја које се налази у иностранству, а које по међународним уговорима или споразумима између земаља, користе државне агенције земље (нпр. амбасаде, конзулати, војне базе, научни центри итд.);

(д) налазишта нафте, природног плина итд. у међународним водама изван епиконтиненталног појаса, на којима раде јединице резидентне на територији која је дефинисана у тачкама (а) до (д). Рибарске броднице, остали бродови, плутајуће платформе и летјелице третирају се у ESA-и као покретна опрема, без обзира на то јесу ли у власништву резидентних јединица које се њима користе или су у власништву нерезидентата, а користе их резидентне јединице. Трансакције везане уз власништво (брuto инвестиције у фиксни капитал) и кориштење (издавање, осигурање итд.) покретне опреме приписују се привреди земље у којој су власник и/или корисник резиденти. У случају финансијског *leasing-a*, претпоставља се промјена власништва.

Економско подручје може бити веће или мање од онога како је дефинисано горе. Примјер већег подручја је валутна унија попут Европске монетарне уније; примјер мањег подручја је дио земље попут регије.

2.06. Економско подручје искључује екстратериторијалне енклаве.

Такође су искључени дијелови властитог географског подручја земље које користе следеће организације:

(а) агенције државе из других земаља;

(б) институције и тијела Еуропске уније; и

(в) међународне организације на темељу међудржавних међународних уговора.

Подручја која користе институције и тијела Еуропске уније и међународне организације су посебна економска подручја. Значај таквих подручја је да су једини резиденти институције.

2.07. Средиште превађајућег економског интереса означава да постоји локација унутар економског подручја земље гдје јединица обавља економске активности и трансакције у значајној мјери, било на неодређено вријеме или у одређеном, али дужем временском раздобљу (година дана или дуже). Власништво над земљиштем и грађевинама унутар економског подручја сматра се довољним да власник има средиште превађајућег економског интереса на том мјесту.

Предузећа су готово увијек повезана само с једном економијом. Опорезивање и други правни захтјеви обично имају за посљедицу кориштење посебног правног субјекта за дјеловање у сваком правном систему. Уз то, посебна институционална јединица се за статистичке потребе идентификује ако један правни субјект има значајне активности на два или више државних

подручја (нпр. за подружнице, власништво над земљиштем и мултинационална предузећа). Као посљедица раздвајања таквих правних субјеката, резидентност сваког од накнадно идентификованих предузећа је јасна. Средиште превладавајућег економског интереса не значи да се субјекти са значајним активностима на два или више подручја не требају раздвојити.

У недостатку физичке димензије предузећа, његова резидентност се утврђује према економском подручју по чијем праву је предузеће основано или регистровано.

2.08. Јединице које се сматрају резидентнима у некој земљи могу се додатно подијелити на:

(а) јединице које се, с обзиром на све трансакције изузев оних везаних уз власништво над земљиштем и грађевинама, баве производњом, финансијама, осигурањем или прерасподјелом;

(б) јединице које, с обзиром на све трансакције изузев оних везаних уз власништво над земљиштем и грађевинама, првенствено учествују у потрошњи;

(в) све јединице у улози власника земљишта и грађевина, с изузетком власника извантериторијалних енклава које су дио економског подручја других држава или су независне државе.

2.09. У случају јединица које нису домаћинства, с обзиром на све трансакције изузев оних везаних уз власништво над земљиштем и грађевинама, разликују се сљедећа два случаја:

(а) активност се одвија искључиво на економском подручју државе: јединице које изводе ту активност, су резидентне јединице те земље;

(б) активност се, у раздобљу од једне године или дуже, одвија на економским подручјима неколико земаља: резидентном јединицом се сматра само онај дио јединице који на економском подручју те земље има средиште превладавајућег економског интереса.

Резидентна институционална јединица може бити условно резидентна јединица, у случају да у периоду од године дана или дуже активност обавља јединица која је резидентна у другој држави. Ако се активност обавља краће од године дана, активност остаје дио активности производне институционалне јединице и не признаје се посебна институционална јединица. Ако је активност безначајна, иако траје дуже од године дана, и то за монтажу опреме у иностранству, не признаје се посебна јединица и активности се биљеже као оне од производне институционалне јединице.

2.10. Домаћинства, осим у својству власника над земљиштем и грађевинама, резидентне су јединице економског подручја на којем имају средиште превладавајућег економског интереса. Резидентна су без обзира на раздобља проведена у иностранству краћа од године дана. Она укључују посебно:

(а) пограничне раднике, дефинисане као особе које свакодневно прелазе границу ради посла у сусједној земљи;

(б) сезонске раднике, дефинисане као особе које напуштају земљу на неколико мјесеци када је сезона, али краће од године дана, ради посла у другој земљи;

(в) туристе, пацијенте, студенте, званичнике у службеној посјети, пословне људе, трговачке путнике, умјетнике и чланове посаде, који путују у иностранство;

(г) локално особље које ради у извантериторијалним енклавама страних држава;

(д) особље институција Еуропске уније те цивилних или војних међународних организација са сједиштима у извантериторијалним енклавама;

(е) службене, цивилне или војне, представнике државне власти (заједно с њиховим породицама) са сједиштем у територијалним енклавама.

Студенти се увијек третирају као резиденти, без обзира на дужину трајања њиховог студија у иностранству.

2.11. Све јединице, у својству власника земљишта и/или грађевина који су дио економског подручја, резидентне су јединице или условно резидентне јединице земље у којој се то земљиште или грађевине налазе.

ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ЈЕДИНИЦЕ

2.12. Дефиниција: институционална јединица је економска јединица с обиљежјем самосталности при доношењу одлука у обављању своје главне функције. Сматра се да резидентна јединица представља институционалну јединицу на економском подручју гдје има средиште преобладавајућег економског интереса ако има самосталност при одлучивању и води потпуни скуп рачуна или може саставити потпуни скуп рачуна.

Како би имао самосталност при одлучивању у односу на своју главу функцију, субјект мора:

(а) имати право на своја властита добра и активу; може мијењати власништво над добром или активом преко трансакција с другим институционалним јединицама;

(б) моћи доносити економске одлуке и обављати економске активности за које је правно одговоран;

(в) моћи преузимати обавезе у властито име, преузимати друге обавезе и склапати уговоре; и

(г) моћи саставити потпуни скуп рачуна састављен од рачуноводствене документације која обухвата све трансакције извршене током рачуноводственог раздобља, као и биланс стања.

2.13. Сљедећа начела примјењују се у случају да субјект не посједује обиљежја институционалне јединице:

(а) за домаћинства се сматра да имају самосталност при одлучивању у погледу своје главне функције те су стога свеједно институционалне јединице чак и када не воде потпуни скуп рачуна;

(б) субјекти који не воде потпуни скуп рачуна, а не могу саставити потпуни скуп рачуна ако се то од њих затражи, нису институционалне јединице;

(в) субјекти који воде потпуни скуп рачуна, али немају самосталност при одлучивању, дио су јединица које их контролишу;

(г) субјекти не морају објавити рачуне да би били институционалне јединице;

(д) субјекти који су дио групе јединица које учествују у производњи и воде потпуни скуп рачуна сматрају се институционалним јединицама чак и ако су централном органу (сједишту), надлежном за општу управу групације препустили дио своје самосталности у доношењу одлука; сједиште само за себе сматра се институционалном јединицом различитом од јединица које контролише;

(ђ) квази-друштва су субјекти који воде потпуни скуп рачуна, али немају правни статус. Њихово економско и финансијско понашање се разликује од понашања њихових власника, а наликује понашању друштава. Сматра се да имају самосталност при одлучивању и да су посебне институционалне јединице.

Сједишта друштва и холдинг друштва

2.14. Сједишта друштва и холдинг друштва су институционалне јединице. Постоје двије врсте:

(а) Сједиште друштва је јединица која извршава управну контролу над својим друштвима кћерима. Сједишта друштава додјељују се доминантном сектору нефинансијских друштава својих друштава кћери, осим ако су све или већина њихових друштава кћери финансијска друштва па се у том случају третирају као помоћне финансијске институције (S.126) у сектору финансијских друштава. Ако постоји мјешавина нефинансијских и финансијских друштава кћери, тада сврставање у секторе одређује преобладавајући удио додате вриједности.

Сједишта друштава описују се под међународном стандардном класификацијом дјелатности свих економских активности (ISIC Rev.4), подручје М, разред 7010 (NACE Rev. 2, М 70.10) како слиједи:

Овај разред укључује надзор и управљање другим јединицама истог друштва или предузећа; доношење стратегијских или организацијских планова и одлука у вези с друштвом или предузећем; провођење оперативне контроле и вођење свакодневних послова повезаних јединица.

(б) Холдинг друштво које је власник активе друштва кћери, али не обавља активности управљања је друштво које се бави преносом финансијских средстава (S.127) и сврстава се као финансијско друштво.

Холдинг друштва описана су под ISIC Rev.4, Подручје К, разред 6420 (NACE Rev. 2, К 64.20) како слиједи:

Овај разред укључује активности холдинг друштва, тј. јединица које су власници активе (власници контролног удјела у власничком капиталу) групације друштва кћери и чија је главна активност имати власништво над групацијом. Холдинг друштва у овом разреду не пружају никакве друге услуге друштву у којем се налази власнички капитал, тј. она не управљају другим јединицама.

Групације друштва

2.15. Велике групације друштва настају када друштво мајка контролише неколико друштва кћери, које могу поред тога контролисати и своја властита друштва кћери итд. Сваки члан групације третира се као посебна институционална јединица ако задовољава дефиницију институционалне јединице.

2.16. Предност нетретирања групација друштва као једне институционалне јединице је да групације нису увијек стабилне током времена, нити лако препознатљиве у пракси. Може бити тешко скупити податке о групацијама чије активности нису блиско повезане. Многе групације су превелике и хетерогене да би се третирале као једна јединица, а њихова величина и састав могу се мијењати током времена као посљедица спајања и преузимања.

Субјекти посебне намјене

2.17. Субјект посебне намјене (СПН) или друштво посебне намјене је обично друштво с ограниченом одговорношћу или командитно друштво, основано за испуњавање парцијалних, специфичних или привремених циљева и за изоловање финансијског ризика, посебних пореза или регулаторног ризика.

2.18. Нема уобичајене дефиниције СПН-а, али уобичајене су сљедеће карактеристике:

(а) немају запосленике и нефинансијску активу;

(б) мало су физички присутни осим натписа или знака који потврђује њихово мјесто регистрације;

(в) увијек су повезани с другим друштвом, често као зависно друштво;

(г) резидентни су на различитом подручју од онога на којем су повезана друштва резидентна. У недостатку физичке присутности, резидентност предузећа се утврђује према економском подручју по чијем праву је предузеће основано или регистровано;

(д) њима управљају запосленици другог друштва које може, али не мора бити повезано друштво.

СПН плаћа накнаде за услуге које су му пружене и заузврат својем друштву мајци или другом повезаном друштву наплаћује накнаду ради покривања тих трошкова. То је једина производња у коју је СПН укључен, иако ће често преузети обавезе у име свог власника и обично примити приход од инвестиција и власничке добитке од активе над којом је власник.

2.19. Без обзира на то има ли јединица све или ни једну од ових карактеристика, те без обзира на то назива ли се СПН-ом или сличним називом или не, третира се на исти начин као било која друга

институционална јединица додјелом сектору или дјелатности према својој главној активности, осим ако тај СПН нема независна права постепена.

2.20. Стога, друштва која се баве преносом финансијских средстава, умјетна друштва кћери и јединице посебне намјене државе без самосталности дјеловања додјељују се сектору својих контролишујућих тијела. Изузетак се јавља када су нерезидентна па се у том случају признају одвојено од својих контролишујућих тијела. Али у случају државе, активности друштва кћери одражавају се у рачунима државе.

Затворена финансијска друштва

2.21. Холдинг друштво које има само власништво над друштвима кћерима примјер је затвореног финансијског друштва. Примјери других јединица које се такође третирају као затворена финансијска друштва су јединице са карактеристикама субјеката посебне намјене како су описане горе, укључујући инвестиционе и пензионе фондове и јединице кориштене за одржавање и управљање богатством за појединце или породице, издавање дужничких инструмената у име повезаних друштава (такво друштво може се звати посредник) и извршавање других финансијских функција.

2.22. Степен независности од свог друштва мајке може се показати вршењем значајне контроле над својом активом и пасивом у мјери сношења ризика и користи повезаних с активом и пасивом. Такве се јединице класификују у сектору финансијских друштава.

2.23. Субјект такве врсте који не може дјеловати независно о свом друштву мајци и само је пасивни власник активе и пасиве не третира се као посебна институционална јединица, осим ако је резидентна у економији различитој од друштва мајке. Ако је резидентан у истој економији као и друштво мајка, третира се као „умјетно зависно друштво“ како је описано у наставку.

Умјетна зависна друштва

2.24. Зависно друштво, у потпуности у власништву друштва мајке, може бити основано ради пружања услуга друштву мајци или другом друштву у истој групацији, ради избјегавања пореза, минимизирања обавеза у случају стечаја или ради осигурања других техничких предности према пореским прописима или прописима о друштвима на снази у одређеној земљи.

2.25. Уопштено, такве врсте субјеката не задовољавају дефиницију институционалне јединице јер им недостаје могућност дјеловања независно о друштву мајци и могу бити подложне ограничењима власништва или трансакцији активе која се налази на њиховом билансу стања. Њихов ниво производње и цијена коју за то добијају одређује друштво мајка која је (можда с другим друштвима у истој групацији) њихов једини купац. Оне се стога не третирају као посебне институционалне јединице, него као саставни дио друштва мајке, а њихови рачуни се консолидују с онима друштва мајке, осим ако су резидентне на економском подручју различитом од онога гдје је резидентно друштво мајка.

2.26. Мора се направити разлика између умјетних друштава кћери како су претходно описана и јединице која обавља само помоћне активности. Помоћне активности ограничене су у обиму на врсту услужних функција које готово сва предузећа требају у некој мјери, нпр. чишћење просторија, вођење платне листе или пружање инфраструктуре информацијских технологија за предузеће.

Јединице посебне намјене опште државе

2.27. Држава такође може успоставити јединице посебне намјене, са карактеристикама и функцијама сличним друштвима која се баве преносом финансијских средстава и умјетним друштвима кћерима. Такве јединице немају овлаштење да дјелују независно и ограничене су у обиму трансакција које могу обављати. Не носе ризике и користи повезане с активом и пасивом које имају. Такве јединице, ако су резидентне, третирају се као саставни дио државе, а не као посебне јединице. Ако су нерезидентне, третирају се као посебне јединице. Све трансакције које обаве у иностранству одражавају се у одговарајућим трансакцијама с државом. Стога, за јединицу

која позајмљује у иностранству сматра се да позајмљује исти износ држави, и то под истим условима као и првобитно позајмљивање.

2.28. Укратко, рачуни субјеката посебне намјене без независних права поступања консолидују се с друштвом мајком, осим ако су резидентни у различитој економији од онога у којој је друштво мајка. Постоји један изузетак од овог општег правила, а то је када нерезидентни СПН успостави држава.

2.29. Условно резидентне јединице се дефинишу као:

(а) они дијелови нерезидентних јединица који имају средиште превађајућег економског интереса (у већини случајева јединице које обављају економску производњу годину дана или дуже) на економском подручју земље;

(б) нерезидентне јединице у улози власника земљишта и/или грађевина на економском подручју земље, али једино у погледу трансакција које се односе на споменуто земљиште или грађевине.

Условно резидентне јединице, независно о томе воде ли само дјелимичне рачуне и независно о самосталности одлучивања, третирају се као институционалне јединице.

2.30. Сљедеће се сматра институционалним јединицама:

(а) јединице које имају самосталност одлучивања и потпуни скуп рачуна попут:

(1) приватних и јавних друштава;

(2) задруга или партнерстава признатих као независни правни субјекти;

(3) јавних произвођача који се према посебним законима признају као независни правни субјекти;

(4) непрофитних институционалних јединица признатих као независни правни субјекти; и

(5) агенција опште државе;

(б) јединице које воде потпуни скуп рачуна и за које се сматра да самостално одлучују успркос томе што нису основане одвојено од свог друштва мајке: квази-друштва;

(в) јединице које не воде нужно потпуни скуп рачуна, али за које се сматра да самостално одлучују:

(1) домаћинства;

(2) условно резидентне јединице.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ

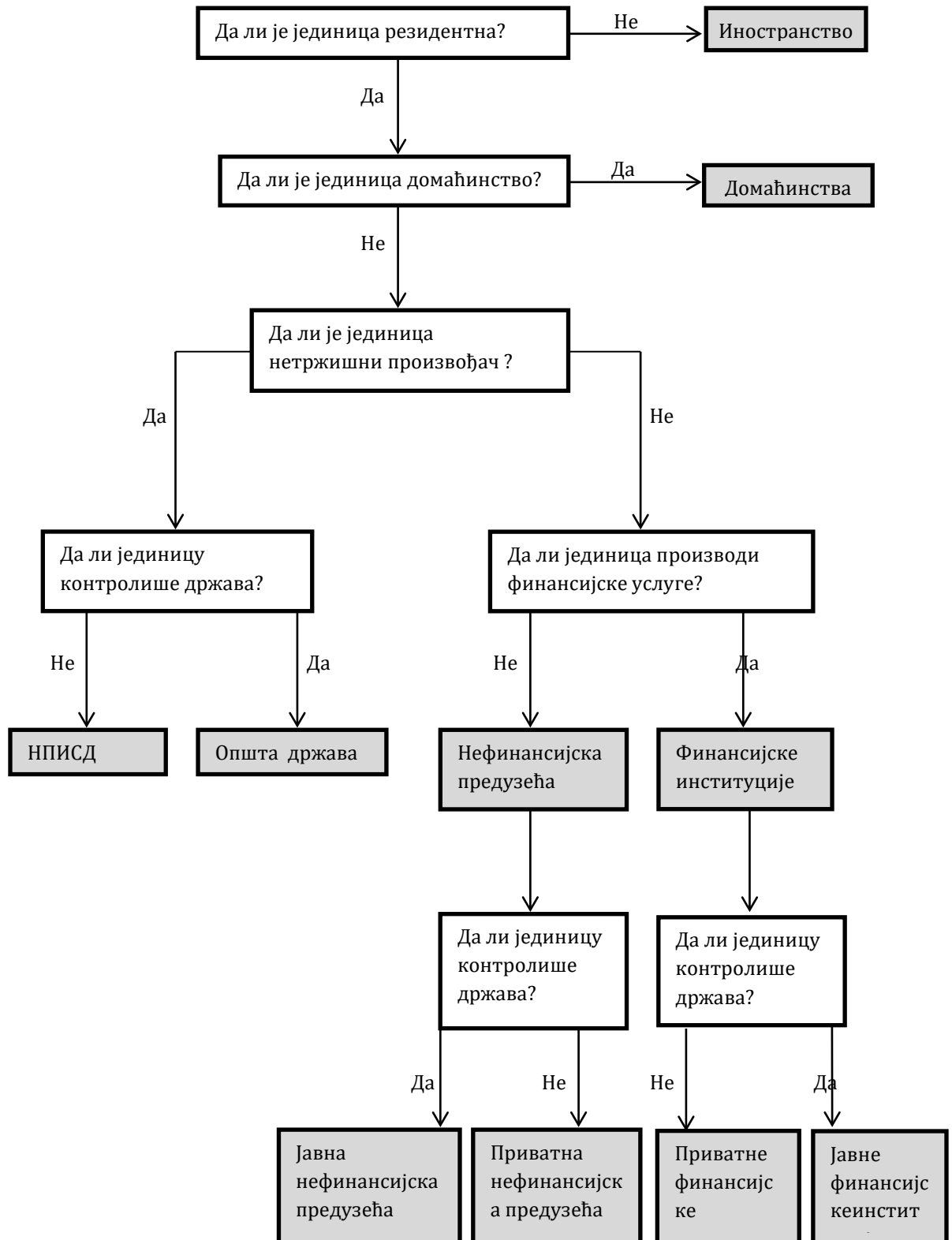
2.31. Макроекономска анализа не разматра активности сваке институционалне јединице посебно – разматра укупне активности сличних институционалних јединица. Јединице се стога спајају у групе које се називају институционални сектори, од којих се неки дијеле на подсекторе.

Табела 2.1. — Сектори и подсектори

Сектори и подсектори			Јавни	Домаћи приватни	Под иностраном контролом	
Нефинансијска предузећа		S.11	S.11001	S.11002	S.11003	
Финансијске институције		S.12				
Монетарне финансијске институције (МФИ)	Централна банка	S.121				
	Остале монетарне финансијске институције (ОМФИ)	Предузећа која примају депозите осим централне банке	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Новчани фондови (НФ)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Финансијска институције осим монетарних финансијских институција (МФИ) и осигуравајућих друштва и пензионих фондова (ОДПФ)	Неновчани инвестициони фондови (ННИФ)	S.124	S.12401	S.12402	S.12403	
	Остали финансијски посредници, осим осигуравајућих друштва и пензионих фондова	S.125	S.12501	S.12502	S.12503	
	Помоћне финансијске институције	S.126	S.12601	S.12602	S.12603	
	Институције које се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци	S.127	S.12701	S.12702	S.12703	
Осигуравајућа друштва и пензиони фондови (ОДПФ)	Осигуравајућа друштва (ОД)	S.128	S.12801	S.12802	S.12803	
	Пензиони фондови (ПФ)	S.129	S.12901	S.12902	S.12903	
Општа држава		S.13				
Централна влада (искључујући фондове социјалне сигурности)		S.1311				
Државна влада (искључујући фондове социјалне сигурности)		S.1312				
Локална влада (искључујући фондове социјалне сигурности)		S.1313				
Фондови социјалне заштите		S.1314				

Домаћинства	S.14			
Послодавци и samozапослене особе	S.141+ S.142			
Запосленици	S.143			
Примаоци власничког и трансферног дохотка	S.144			
Примаоци власничког дохотка	S.1441			
Примаоци пензија	S.1442			
Примаоци осталих трансфера	S.1443			
Непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима	S.15			
Иностранство	S.2			
Државе чланице и институције и тијела Европске уније	S.21			
Државе чланице Европске уније	S.211			
Институције и тијела Европске уније	S.212			
Земље нечланице и међународне организације нерезидентне у Европској унији	S.22			

Дијаграм 2.1 – Расподјела јединица у секторе

2.33. Институционалне јединице се групишу у секторе на основу тога којој врсти произвођача припадају и зависно о главној активности и функцији, које се сматрају важним показатељима њиховог економског понашања.

2.34. Дијаграм 2.1. показује како се јединице распоређују у главне секторе. Ради утврђивања сектора за јединицу која је резидентна, али не домаћинство, према дијаграму је потребно утврдити контролише ли је држава или не, односно да ли је тржишни или нетржишни произвођач.

2.35. Надзор над финансијским или нефинансијским предузећима дефинише се као право одређивања опште политике друштва, на примјер избором одговарајућих директора ако је потребно.

2.36. Поједина институционална јединица (друго друштво, домаћинство, непрофитна институционална јединица или државна јединица) осигурава надзор над друштвом или квази-друштвом ако посједује више од половине акција с правом гласа или ако на други начин контролише гласачку моћ више од половине акционара.

2.37. За надзор више од половине акцијских гласова није потребно да сама институционална јединица буде власник акција с правом гласа. Зависно друштво, друштво Ц, може бити зависно друштво другог друштва Б у којем треће друштво А посједује већину акција с правом гласа. Друштво Ц је зависно друштво друштва Б када друштво Б надзире више од половине акционарских гласова у друштву Ц или друштво Б посједује акције у Ц с правом именовања или смјењивања већине управника друштва Ц.

2.38. Општа држава осигурава контролу над друштвом на основу посебног закона, одлуке или уредбе којом се држави дају овлаштења одређивања политике друштва. Сљедећи показатељи су главни фактори које треба размотрити при одлучивању контролише ли држава друштво:

- (а) државно власништво над већином гласачких права;
- (б) државна контрола над управом или управним тијелом;
- (в) државна контрола над именовањем и разрјешењем кључног особља;
- (г) државна контрола над кључним одборима у субјекту;
- (д) држава посједује златну акцију;
- (ђ) посебни прописи;
- (е) држава као превладавајући купац;
- (ж) позајмљивање од државе.

Један показатељ може бити довољан за утврђивање контроле, али, у другим случајевима, више засебних показатеља могу заједно доказивати контролу.

2.39. За непрофитне институционалне јединице признате као независни правни субјекти, пет показатеља које треба размотрити су:

- (а) именовање одговорних особа;
- (б) могућност одобравања инструмената;
- (ц) уговорни споразуми;
- (д) степен финансирања;
- (е) степен изложености државе ризику.

Као и код друштава, један показатељ може бити довољан за утврђивање контроле у неким случајевима, али, у другим случајевима, више засебних показатеља могу заједно доказивати контролу.

2.40. Разликовање између тржишног и нетржишног, а за субјекте јавног сектора класификација између сектора опште државе и корпоративног сектора, зависи о критеријима одређеним у ставу 1.37.

2.41. Сектор се дијели на подсекторе према критеријима релевантним за тај сектор; на примјер, држава се може подијелити на централну, државну и локалну владу и фондове социјалне сигурности. Тиме се омогућава прецизнији опис економског понашања јединица.

Рачуни за секторе и подсекторе биљеже све главне и споредне активности институционалних јединица обухваћених одговарајућим сектором.

Свака институционална јединица припада само једном сектору или подсектору.

2.42. Ако је главна функција институционалне јединице производња добара и услуга, прво се мора одредити врста произвођача како би се додијелила сектору.

2.43. Табела 2.2. приказује врсту произвођача, главне активности и функције, које су карактеристичне за поједине секторе:

Табела 2.2. — Врста произвођача, главне активности и функције, разврстано по секторима

Врста произвођача	Главна активност и функција	Сектор
Тржишни произвођач	Производња тржишних добара и нефинансијских услуга	Нефинансијска предузећа (S.11)
Тржишни произвођач	Финансијско посредовање укључујући осигурање Помоћне финансијске активности	Финансијске институције (S.12)
Јавни нетржишни произвођач	Производња и понуда нетржишне производње за заједничку и појединачну потрошњу те извођење трансакција чија је намјена прерасподјела националног дохотка и богатства	Општа држава (S.13)
Тржишни произвођач или приватни произвођач за властиту финалну употребу	Потрошња Производња тржишне производње и производње за властиту финалну употребу	Домаћинства (S.14) Као потрошачи Као предузетници
Приватни нетржишни произвођач	Производња и понуда нетржишне производње за појединачну потрошњу	Непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима (S.15)

2.44. Сектор иностранства (S.2) односи се на токове и стања између резидентних јединица и нерезидентних јединица – нерезидентне јединице не обиљежавају слични циљеви и врсте понашања, него се препознају кроз токове и стања с резидентним јединицама.

Нефинансијска предузећа (S.11)

2.45. Дефиниција: сектор нефинансијских предузећа (S.11) састоји се од институционалних јединица које су независни правни субјекти и тржишни произвођачи те чија је главна активност производња добара и нефинансијских услуга. Сектор нефинансијских предузећа такође укључује и нефинансијска квази-предузећа (види ставку 2.13. тачку (ђ)).

2.46. Укључене су следеће институционалне јединице:

(а) приватна и јавна предузећа, која као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга;

(б) задруге и партнерства признати као независни правни субјекти, који као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга;

(в) јавни произвођачи признати као независни правни субјекти који као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга;

(г) непрофитне установе или удружења који служе нефинансијским друштвима, који су признати као независни правни субјекти и који као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга;

(д) сједишта друштава која контролишу групацију предузећа која су тржишни произвођачи, ако производња добара и нефинансијских услуга представља превладавајућу врсту активности цијеле групације (измјерена на бази додате вриједности);

(ђ) субјекти посебне намјене чија је главна активност пружање добара и нефинансијских услуга;

(е) приватна и јавна квази-предузећа која као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга.

2.47. Нефинансијска квази-предузећа су сви субјекти који као тржишни произвођачи првенствено учествују у производњи добара и нефинансијских услуга и који испуњавају услове за квалификацију као квази-друштва (види ставку 2.13. тачку (ф)).

Нефинансијска квази-предузећа морају имати довољно података за састављање потпуног скупа рачуна те послују као да су друштва. *De facto* однос с њиховим власником је однос предузећа према својим акционарима.

Нефинансијска квази-предузећа у власништву домаћинстава, државних јединица или непрофитних институционалних јединица су, заједно с нефинансијским предузећима, окупљена у сектору нефинансијских предузећа, а не у сектору свог власника.

2.48. Постојање потпуног скупа рачуна, укључујући билансе стања, није довољан услов да би се тржишни произвођачи третирали као институционалне јединице, као што су квази-предузећа. Стога партнерства и јавни произвођачи, осим оних из става 2.46. тачка (а), (б), (в) и (ђ) и предузећа с једним власником чак и ако воде потпуни скуп рачуна уопштено не представљају засебне институционалне јединице, будући да не доносе самостално одлуке, а њихово управљање надзиру домаћинства, непрофитне или владине институционалне јединице у чијем су власништву.

2.49. Нефинансијска предузећа укључују условно резидентне јединице које се третирају као квази-друштва.

2.50. Сектор нефинансијских предузећа се дијели на три подсектора:

(а) јавна нефинансијска предузећа (S.11001);

(б) домаћа приватна нефинансијска предузећа (S.11002);

(в) инострано контролирана нефинансијска предузећа (S.11003).

Јавна нефинансијска предузећа (S.11001)

2.51. Дефиниција: подсектор јавних нефинансијских предузећа састоји се од свих нефинансијских предузећа, квази-предузећа и непрофитних институција, признатих као независни правни субјекти, који су тржишни произвођачи и под контролом државних јединица.

2.52. Јавна квази-предузећа су квази-предузећа у директном власништву државних јединица.

Домаћа приватна нефинансијска предузећа (S.11002)

2.53. Дефиниција: подсектор домаћих приватних нефинансијских предузећа састоји се од свих нефинансијских предузећа, квази предузећа и непрофитних институционалних јединица, признатих као независни правни субјекти, који су тржишни произвођачи и који нису под контролом државних јединица или нерезидентних институционалних јединица.

Овај подсектор укључује предузећа и квази-предузећа за послове директних страних улагања која нису класификована у подсектору инострано контролираних нефинансијских предузећа (S.11003).

Инострано контролирана нефинансијска предузећа (S.11003)

2.54. Дефиниција: подсектор инострано контролираних нефинансијских предузећа састоји се од свих нефинансијских предузећа и квази-предузећа која су под контролом нерезидентних институционалних јединица.

Овај подсектор укључује:

(а) сва друштва кћери нерезидентних друштава;

(б) сва предузећа која контролише нерезидентна институционална јединица која сама није предузеће, на примјер, предузеће које контролише страна држава. Укључена су предузећа под контролом скупине нерезидентних јединица која дјелују заједнички;

(в) све подружнице или остале неинкорпориране агенције нерезидентних предузећа или неинкорпориране произвођаче који су условно резидентне јединице.

Финансијска предузећа (S.12)

2.55. Дефиниција: сектор финансијских предузећа (S.12) састоји се од институционалних јединица које су независни правни субјекти и тржишни произвођачи те чија је главна активност производња финансијских услуга. Такве институционалне јединице обухватају сва предузећа и квази-предузећа која се првенствено баве:

(а) финансијским посредовањем (финансијски посредници); и/или

(б) помоћним финансијским активностима (помоћне финансијске институције).

Такође су укључене институционалне јединице које пружају финансијске услуге, ако се већином њихове активне или пасивне не тргује на отвореним тржиштима.

2.56. Финансијско посредовање је активност у којој институционална јединица стиче финансијску активу и преузима пасиву за властити рачун обављајући финансијске трансакције на тржишту. Актива и пасива финансијских посредника се преобликује или регрупише с обзиром на, на примјер, доспјелост, обим, ризик итд. у поступку финансијског посредовања.

Помоћне финансијске активности су активности повезане с финансијским посредовањем, али саме не укључују финансијско посредовање.

Финансијски посредници

2.57. Поступак финансијског посредовања усмјерава средства од трећих страна с вишком према онима с мањком средстава. Финансијски посредник не дјелује само као заступник других институционалних јединица, већ се излаже ризику стицањем финансијске активе и преузимањем пасиве за властити рачун.

2.58. У поступак финансијског посредовања могу бити укључене све категорије пасиве, изузев категорије пасиве осталих рачуна потраживања. Финансијска актива укључена у поступак финансијског посредовања може се разврстати у све категорије, изузев категорије осигурања, пензионог осигурања и стандардизованих гаранција, али укључујући категорију осталих рачуна потраживања. Финансијски посредници могу уложити своја средства у нефинансијску активу, укључујући некретнине. Како би се сматрало финансијским посредником, друштво треба преузимати пасиву на тржишту и преобликовати средства. Друштва за пословање некретнинама нису финансијски посредници.

2.59. Функција осигуравајућих друштава и пензионих фондова је удруживање ризика. Пасива таквих институција су прилагођавања осигурања, пензионог осигурања и стандардизованих гаранција. Противставка пасиве су улагања осигуравајућих друштава и пензионих фондова, дјелујући као финансијски посредници.

2.60. Инвестициони фондови, даље у тексту новчани фондови (НФ) и не-новчани фондови (ННФ), првенствено преузимају обавезе издавањем удјела или јединица у инвестиционим фондовима. Они мијењају такве фондове стицањем финансијске активе и/или некретнина. Инвестициони фондови се класификују као финансијски посредници. Свака промјена вриједности њихове активе и пасиве, осим властитих удјела, одражава се на њихова властита средства. С обзиром на то да је износ властитих средстава једнак вриједности удјела или јединица инвестиционог фонда, свака промјена вриједности активе и пасиве фонда одразиће се на тржишну вриједност таквих удјела или јединица. Инвестициони фондови који улажу у некретнине су финансијски посредници.

2.61. Финансијско посредовање је ограничено на стицање активе и преузимање пасиве с општом јавношћу или њеним одређеним и прилично великим подгрупама. Ако је активност ограничена на мале групе особа или породице, не ради се о финансијском посредовању.

2.62. Постоје неки изузеци од општег ограничења финансијског посредовања на финансијске трансакције на тржишту. Примјери су локалне кредитне банке и штедионице које се ослањају на припадајућу јединицу локалне или регионалне управе или друштва за финансијски *leasing* која су зависна о матичном друштву за стицање средстава или улагање средстава. Она се класификују као финансијски посредници ако посуђивање или примање штедње не зависи о припадајућој јединици локалне или регионалне управе или матичном друштву.

Помоћне финансијске институције

2.63. Помоћне финансијске активности укључују помоћне активности у реализацији трансакција везано уз финансијску активу и пасиву или трансформацију или преобликовање средстава. Помоћне финансијске институције се не излажу ризику стицањем финансијске активе или преузимањем пасиве. Оне олакшавају финансијско посредовање. Сједишта друштава, чија су сва или већина друштава кћери финансијска друштва, помоћне су финансијске институције.

Финансијска друштва која нису финансијски посредници и помоћне финансијске институције

2.64. Остала финансијска предузећа поред финансијских посредника и помоћних финансијских институција су институционалне јединице које пружају финансијске услуге, ако се већином њихове активе или пасиве не тргује на отвореним тржиштима.

Институционалне јединице укључене у сектор финансијских друштава

2.65. У финансијски корпоративни сектор финансијских (S.12) укључене су сљедеће институционалне јединице:

(а) приватна или јавна предузећа која првенствено обављају послове финансијског посредовања и/или помоћне финансијске активности;

(б) задруге и партнерства призната као независни правни субјекти, која првенствено обављају послове финансијског посредовања и/или помоћне финансијске активности;

(в) јавни произвођачи признати као правни субјекти, који првенствено обављају послове финансијског посредовања и/или помоћне финансијске активности;

(г) непрофитне институционалне јединице које су признате као правни субјекти и које првенствено обављају послове финансијског посредовања и/или помоћне финансијске активности, или која пружају услуге финансијским предузећима;

(д) сједишта друштава ако сва или већина њихових друштава кћери, као финансијска друштва, првенствено обављају финансијско посредовање и/или помоћне финансијске активности. Та се сједишта друштава класификују као помоћне финансијске институције (S.126);

(ђ) холдинг друштва, ако је главна улога власништво над активом групације друштава кћери. Састав групације може бити финансијски или нефинансијски – то не утиче на класификацију холдинг друштава као друштава која се баве преносом финансијских средстава (S.127);

(е) субјекти посебне намјене чија је главна активност пружање финансијских услуга;

(ж) неинкорпорирани инвестициони фондови који садрже портфеље улагања у власништву групе учесника и којима уопштено управљају друга финансијска друштва. Такви су фондови институционалне јединице одвојене од управљачког финансијског друштва;

(з) за неинкорпориране јединице које првенствено обављају финансијско посредовање и које су подложне уређењу и надзору (у већини случајева класификоване као друштва која примају депозите осим Централне банке, као осигуравајућа друштва или као пензионих фондови) сматра се да уживају самосталност одлучивања и да имају самостално управљање независно о својим власницима; њихово економско и финансијско понашање је слично финансијским друштвима. У том случају се третирају као посебне институционалне јединице. Примјер су подружнице нерезидентних финансијских друштава.

Подсектори финансијских предузећа

2.66. Сектор финансијских предузећа се дијели на сљедеће подсекторе:

(а) централна банка (S.121);

(б) друштва која примају депозите осим централне банке (S.122);

(в) новчани фондови (НФ) (S.123);

(г) не-новчани инвестициони фондови (ННИФ) (S.124);

(д) остали финансијски посредници, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова (S.125);

(ђ) помоћне финансијске институције (S.126);

(е) друштва која се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци (S.127);

(ж) осигуравајућа друштва (S.128); и

(з) пензиони фондови (S.129).

Комбиновање подсектора финансијских предузећа

2.67. Монетарне финансијске институције (МФИ) како их дефинише Европска централна банка састоје се од свих институционалних јединица укључених у подсекторе централне банке (S.121), друштва која примају депозите осим централне банке (S.122) и новчаних фондова (S.123).

2.68. Остале монетарне финансијске институције састоје се од оних финансијских посредника преко којих се учинци монетарне политике централне банке (S.121) преносе на друге субјекте у економији. То су друштва која примају депозите осим централне банке (S.122) и НФ (S.123).

2.69. Финансијски посредници који се баве удруживањем ризика су осигуравајућа друштва и пензиони фондови. Они се састоје од подсектора осигуравајућих друштва (S.128) и пензионих фондова (S.129).

2.70. Финансијска друштва осим монетарно финансијских институција и осигуравајућих друштва и пензионих фондова (МФИ-а и ОДФ-а) се састоје од подсектора не-новчаних инвестиционих фондова (S.124), осталих финансијских посредника, осим осигуравајућих друштва и пензионих фондова (S.125), помоћних финансијских институција (S.126) и друштва која се баве преносом финансијских средстава и зајмодаваца (S.127).

Подподјела подсектора финансијских предузећа на јавна, домаћа приватна и инострано контролисана финансијска предузећа

2.71. Осим подсектора S.121., сваки се подсектор даље дијели на:

- (а) јавна финансијска предузећа;
- (б) домаћа приватна финансијска предузећа; и
- (в) инострано контролисана финансијска предузећа.

Критерији за ову подподјелу су исти као и за нефинансијска предузећа (видјети ставке од 2.51. до 2.54.).

Табела 2.3 – Сектор финансијских институција и његови подсектори

Сектори и подсектори			Јавни	Домаћи приватни	Инострано контролисани
Финансијска предузећа		S.12			
Монетарне финансијске институције (МФИ)	Централна банка	S.121			
	Остале монетарне финансијске институције (ОМФИ)	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
	Новчани фондови (НФ)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Финансијска предузећа осим монетарних финансијских институција (МФИ) и осигуравајућих друштава и пензионих фондова (ОДФ)	Неновчани инвестициони фондови (ННИФ)	S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Остали финансијски посредници, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова	S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Помоћне финансијске институције	S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Друштва која се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци	S.127	S.12701	S.12702	S.12703
Осигуравајућа друштва и пензионих фондови (ОДФ)	Осигуравајућа друштва (ОД)	S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Пензионих фондови (ПФ)	S.129	S.12901	S.12902	S.12903

Централна банка (S.121)

2.72. Дефиниција: подсектор централна банка (S.121) се састоји од свих финансијских и квазидруштава, чија је главна функција емисија примарног новца, одржавање унутрашње и вањске валутне вриједности и држање свих дијелова међународних државних резерви.

2.73. У подсектор S.121 се разврставају сљедећи финансијски посредници:

- (а) национална централна банка, укључујући када је дио Европског система централних банака;

(б) централне монетарне агенције углавном јавне природе (нпр. агенције које управљају девизним курсом или емисијом примарног новца) које воде потпуни скуп рачуна и самостално доносе одлуке у односу на централну владу. Ако се те активности обављају у оквиру централне владе или централне банке, не постоји посебна институционална јединица.

2.74. Подсектор S.121 не укључује агенције и тијела, осим централне банке, које управљају или надзиру финансијска друштва или финансијска тржишта. Они се разврставају у подсектор S.126.

Друштва која примају депозите осим централне банке (S.122)

2.75. Дефиниција: подсектор друштава која примају депозите осим централне банке (S.122) обухвата сва финансијска и квази-друштва, осим оних разврстаних у подсекторе централне банке и новчаних фондова, које првенствено обављају финансијско посредовање и чије се пословање састоји од примања депозита и/или сличних супститута за депозите од институционалних јединица, дакле не само од монетарних финансијских институција, те одобравања зајмова и/или улагања у вриједноснице за властити рачун.

2.76. Друштва која примају депозите осим централне банке не могу се описати једноставно као „банке“ јер могу обухватати нека финансијска друштва која се не називају банке или нека финансијска друштва којима то није допуштено у њиховим земљама, док нека финансијска друштва која се називају банке не морају заправо бити друштва која примају депозите.

У подсектор S.122 се разврставају сљедећи финансијски посредници:

- (а) пословне банке, „универзалне“ банке, „свенамјенске“ банке;
- (б) штедионице (укључујући узајамне штедионице, штедионице и кредитне задруге);
- (в) поштанске жиро институције, поштанске банке и жиро банке;
- (г) руралне кредитне банке, пољопривредне кредитне банке;
- (д) задружне кредитне банке, кредитне задруге;
- (ђ) специјализоване банке (нпр. трговачке банке, куће које се баве емисијама, приватне банке); и
- (е) институције за електронски новац које првенствено обављају финансијско посредовање.

2.77. У подсектор S.122 су разврстани сљедећи финансијски посредници, ако се њихово пословање састоји од примања средстава плаћања од становништва у облику депозита или у другим облицима као што су континуирано издавање дугорочних дужничких инструмената:

- (а) друштва која одобравају хипотекарне зајмове (укључујући грађевинска предузећа, хипотекарне банке и хипотекарне кредитне институције);
- (б) локалне кредитне установе.

Иначе, финансијски посредници се разврставају у подсектор S.124.

2.78. Подсектор S.122 не обухвата:

- (а) сједишта друштава која надзиру и управљају другим јединицама групације која се састоје углавном од друштава која примају депозите осим централне банке, али који нису друштва за примање депозита. Таква сједишта друштава се разврставају у подсектор S.126;
- (б) непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге друштвима за примање депозита, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126; и

(в) институције за електронски новац које не обављају првенствено финансијско посредовање.

Новчани фондови (НФ) (S.123)

2.79. Дефиниција: подсектор НФ (S.123) састоји се од свих финансијских предузећа и квази-предузећа, осим оних разврстаних у подсекторима централне банке и кредитних установа, које првенствено обављају финансијско посредовање. Њихово пословање састоји се од издавања акција у инвестиционим фондовима као сличних додатака за депозите од институционалних јединица те, за властити рачун, улагање првенствено у акције/јединице новчаних фондова, краткорочне дужничке инструменте и/или депозите.

2.80. Сљедећи финансијски посредници су разврстани у подсектор S.123: инвестициони фондови укључујући инвестиционе трустове, узајамне инвестиционе фондове и друге облике колективног улагања чији су удјели или јединице слични додаци за депозите.

2.81. Подсектор S.123 не обухвата:

(а) сједишта друштва која надзиру и управљају групацијом која се састоји углавном од новчаних фондова, али који сами нису новчани фондови. Она се разврставају у подсектор S.126;

(б) непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге новчаним фондовима, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126.

Не-новчани инвестициони фондови (S.124)

2.82. Дефиниција: подсектор не-новчаних инвестиционих фондова (S.124) састоји се од свих облика колективног улагања, осим оних разврстаних у подсектор НФ, а који првенствено обављају финансијско посредовање. Њихово пословање састоји се од издавања акција или јединица у инвестиционим фондовима који нису слични додаци за депозите и, за властити рачун, улагања првенствено у финансијску активу осим краткорочне финансијске активе и нефинансијске активе (обично некретнине).

2.83. Не-новчани инвестициони фондови обухватају инвестиционе трустове, узајамне инвестиционе фондове и друге облике колективног улагања чије акције или јединице у инвестиционим фондовима нису слични додаци за депозите.

2.84. У подсектор S.124 се разврставају сљедећи финансијски посредници:

(а) отворени инвестициони фондови чије се акције или јединице у инвестиционим фондовима, на захтјев власника, поново откупљују или исплаћују директно или индиректно из активе предузећа;

(б) затворени инвестициони фондови с фиксним основним капиталом, гдје инвеститори који улазе или напуштају фонд морају купити или продати постојеће акције;

(в) инвестициони фондови за некретнине;

(г) инвестициони фондови који улажу у друге фондове („фондови фондова“);

(д) *hedge* фондови који обухватају различите облике колективног улагања, укључујући висока минимална улагања, јасну регулацију и различите стратегије улагања.

2.85. Подсектор S.124 не обухвата:

(а) пензионе фондове који су дио подсектора пензионих фондова;

(б) државне фондове посебне намјене, познате као фондови државног богатства. Државни фонд посебне намјене разврстава се у друштва која се баве преносом финансијских средстава ако је финансијско друштво. Класификација „државног фонда посебне намјене“ као дијела сектора опште

државе или дијела сектора финансијских друштава одређује се према критеријима за јединице посебне намјене опште државе одређеним у ставу 2.27.;

(в) сједишта друштава која надзиру и управљају групацијом састављеном углавном од неновчаних инвестиционих фондова, али који сами нису инвестициони фондови. Они се разврставају у подсектор S.126;

(г) непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге не-новчаним инвестиционим фондовима, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126.

Остали финансијски посредници, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова (S.125)

2.86. Дефиниција: подсектор осталих финансијских посредника осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова (S.125) састоји се од свих финансијских друштава и квази-друштва који првенствено обављају финансијско посредовање преузимањем обавеза у облицима који нису готовина, депозити или удјели у инвестиционим фондовима или у вези са системима осигурања, пензионог осигурања и стандардизованих гаранција од институционалних јединица.

2.87. Подсектор S.125 укључује финансијске посреднике који се претежно баве дугорочним финансирањем. У већини случајева, та превладавајућа доспјелост разликује тај подсектор од подсектора ОМФИ-а (S.122 и S.123). На темељу непостојања обавеза у облику удјела у инвестиционим фондовима који нису слични додаци за депозите или системе осигурања, пензионог осигурања и стандардизованих гаранција може се утврдити граница с подсекторима не-новчаних инвестиционих фондова (S.124), осигуравајућих друштава (S.128) и пензионих фондова (S.129).

2.88. Подсектор осталих финансијских посредника, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова (S.125) даље се дијели на подсекторе састављене од финансијских друштава која обављају трансакције секјуритизације, трговаца финансијским дериватима, финансијских друштава која се баве позајмљивањем и специјализованих финансијских друштава. То је приказано у Табели 2.4.

Табела 2.4. – Подсектор осталих финансијских посредника, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова (S.125) и његова подподјела

Остали финансијски посредници, осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова
Финансијска друштва која обављају трансакције секјуритизације (ФВЦ);
Трговци финансијским дериватима;
Финансијска друштва која се баве позајмљивањем; и
Специјализована финансијска друштва

2.89. Подсектор S.125 не укључује непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге другим финансијским посредницима, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126.

Финансијска друштва која обављају трансакције секјуритизације (ФД)

2.90. Дефиниција: финансијска друштва која обављају трансакције секјуритизације (ФД) су предузећа која обављају трансакције секјуритизације. ФД који задовољава критерије институционалне јединице разврстава се у S.125, иначе се третира као саставни дио друштва мајке.

Трговци финансијским дериватима, финансијска друштва која се баве позајмљивањем и специјализована финансијска друштва

2.91. Трговци финансијским дериватима (за властити рачун) су финансијски посредници за властити рачун.

2.92. Финансијска друштва која се баве позајмљивањем укључују на примјер финансијске посреднике који се баве:

(а) финансијским *leasingom*;

(б) купопродајом с отплатом на рате те личним или комерцијалним финансирањем; или

(в) факторингом.

2.93. Специјализована финансијска друштва су финансијски посредници, на примјер:

(а) друштва која осигуравају ризични и развојни капитал;

(б) друштва за финансирање извоза/увоза; или

(в) финансијски посредници који стичу депозите и/или сличне субституте за депозите или преузимају зајмове само при монетарним финансијским институцијама; ти финансијски посредници обухватају такође централне клириншке куће друге уговорне стране који проводе *inter-МФИ* откупне уговорне трансакције.

2.94. Сједишта друштава која надзиру и управљају групом друштава кћери која првенствено обављају финансијско посредовање и/или помоћне финансијске активности разврставају се у подсектор S.126.

Помоћне финансијске институције (S.126)

2.95. Дефиниција: подсектор помоћних финансијских институција (S.126) састоји се од свих финансијских и квази-друштава која првенствено обављају дјелатности уско повезане с финансијским посредовањем, али која сама по себи нису финансијски посредници.

2.96. У подсектор S.126 се разврставају сљедећа финансијска и квази-друштва:

(а) посредници у осигурању, управници при спашавању и хаваријама, консултанти у подручју осигурања и пензија итд.;

(б) посредници за зајмове и вриједноснице, савјетници за улагање итд.;

(в) друштва која издају вриједноснице;

(г) друштва чија је главна функција давање гаранција на основу преноса мјеница и сличних инструмената;

(д) друштва која послују изведеним и заштитним инструментима, као што су замјене, опције и термински уговори (без њиховог издавања);

(б) друштва која осигуравају инфраструктуру за финансијска тржишта;

(е) централна надзорна тијела финансијских посредника и финансијских тржишта, ако се ради о одвојеним институционалним јединицама;

(ж) менаџери пензионих и заједничких фондова итд.;

(з) друштва која се баве берзанском размјеном дионица и осигурања;

(и) непрофитне институционалне јединице признате као независни правни субјекти и које пружају услуге финансијским друштвима, али не обављају послове финансијског посредовања (видјети ставку 2.46. тачку (г));

(ј) институције за плаћање (олакшавају плаћања између купца и продавца).

2.97. Подсектор S.126 такође обухвата сједишта друштава чија су друштва кћери сва или већином финансијска друштва.

Друштва која се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци (S.127)

2.98. Дефиниција: подсектор друштава која се баве преносом финансијских средстава и зајмодача (S.127) састоји се од свих финансијских и квази-предузећа који се не баве нити финансијским посредовањем нити пружањем помоћних финансијских услуга и гдје већина њихове активе или пасиве није предмет трансакција на отвореним тржиштима.

2.99. У подсектор S.127 се разврставају сљедећа финансијска и квази-друштва:

(а) јединице као правни субјекти попут трустова, оставина, рачуна агенција или друштава који постоје само на папиру;

(б) холдинг друштва која имају контролисан ниво удјела у групацији друштава кћери и чија је главна активност власништво над групацијом без пружања било каквих даљих услуга друштвима у којима су ти власнички удјели, то јест, не управљају другим јединицама;

(в) субјекти посебне намјене који се квалификују као институционалне јединице и скупљају средства на отвореним тржиштима ради њиховог кориштења од стране друштва мајке;

(г) јединице које различитим клијентима пружају финансијске услуге искључиво властитим средствима или средствима спонзора и преузимају финансијски ризик неисплате дуга. Примјери су зајмодавци, друштва која позајмљују студентима или за вањску трговину из средстава добивених од спонзора попут државне јединице или непрофитне институционалне јединице те залагаонице које се већином баве позајмљивањем;

(д) државни фондови посебне намјене, познати као државни фондови богатства, ако се класификују као финансијска друштва.

Осигуравајућа друштва (S.128)

2.100. Дефиниција: подсектор осигуравајућих друштава (S.128) састоји се од свих финансијских и квази-предузећа који се првенствено баве финансијским посредовањем као посљедица удруживања ризика углавном у облику директног осигурања или реосигурања (види тачку 2.59.).

2.101. Осигуравајућа друштва пружају услуге:

(а) животног и неживотног осигурања појединачним јединицама или групама јединица;

(б) реосигурања другим осигуравајућим друштвима.

2.102. Услуге друштава за неживотно осигурање могу се пружати у облику:

(а) осигурања од пожара (нпр. пословна и приватна имовина);

(б) осигурања од одговорности (незгоде);

(в) осигурања моторних возила (властита штета и одговорност према трећима)

(г) осигурања у морском, ваздушном саобраћају и превозу (укључујући енергетске ризике);

(д) здравственог осигурања и осигурања од повреда; или

(б) финансијског осигурања (пружање јемстава или гаранција).

Друштва за финансијско осигурање или кредитно осигурање, такође познати као гаранцијске банке, пружају јемства или гаранције за осигурање секјуритизације и других кредитних производа.

2.103. Осигуравајућа друштва су углавном инкорпорирани или узајамни субјекти. Инкорпорирани субјекти су у власништву акционара и многи котирају на берзи. Узајамни субјекти су у власништву уговараоца осигурања и враћају своју добит уговараоцима осигурања „с добити“ или „учествујућим“ уговараоцима осигурања кроз дивиденде и бонусе. „Властити“ осигураваоци су обично у власништву нефинансијских друштава и већином осигуравају ризике својих акционара.

Поље 2.1. Врсте осигурања

Врста осигурања		Сектор/подсектор
Директно осигурање	Животно осигурање Носиоц осигурања редовно или једнократно плаћа осигураватељу, а осигураватељ заузврат гарантује носиоцу осигурања плаћање договореног износа или ренте на неки датум или раније.	Осигуравајућа друштва
	Неживотно осигурање Осигурање за покривање ризика попут незгода, болести, пожара, кредита итд.	Осигуравајућа друштва
Реосигурање	Осигурање које купује осигураватељ ради заштите од неочекивано великог броја одштетних захтјева или изузетно великих одштетних захтјева.	Осигуравајућа друштва
Социјално осигурање	Социјална сигурност Учеснике државе обавезује на осигурање од одређених социјалних ризика.	Пензије социјалне сигурности Друга социјална сигурност
	Социјално осигурање повезано са запосленошћу осим социјалне сигурности Послодавци могу условити запослење осигурањем запосленика од одређених социјалних ризика.	Пензије повезане са запослењем Друго социјално осигурање повезано са запосленошћу

2.104. Подсектор S.128 не обухвата:

(а) институционалне јединице које задовољавају оба критерија из ставке 2.117. Оне се разврставају у подсектор S.1314;

(б) сједишта друштава која надзиру и управљају групацијом која се састоји већином од осигуравајућих друштава, али која сама нису осигуравајућа друштва. Она се разврставају у подсектор S.126;

(в) непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге осигуравајућим друштвима, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126.

Пензиони фондови (S.129)

2.105. Дефиниција: подсектор пензионих фондова (S.129) састоји се од свих финансијских и квазидруштава која првенствено обављају послове финансијског посредовања као резултат удруживања социјалних ризика и потреба осигураника (социјално осигурање). Пензиони фондови као облици социјалног осигурања осигуравају доходак у пензији те често пензије након смрти и инвалидитета.

2.106. Подсектор S.129 састоји се само од оних пензионих фондова социјалног осигурања који су институционалне јединице одвојене од јединица које их оснивају. Такви самостални фондови имају самосталност у одлучивању и воде потпуни скуп рачуна. Несамостални пензиони фондови нису институционалне јединице, него чине дио институционалне јединице која их је основала.

2.107. Примјери учесника у пензионим фондовима укључују запосленике појединачних предузећа или групације предузећа, запосленике у истој привредној грани или дјелатности и особе исте струке. Одштете укључене у уговор о осигурању могу се:

(а) исплаћивати након смрти осигураника удовцу/удовици и дјеци;

(б) исплаћивати након пензионисања; или

(ц) исплаћивати након настанка инвалидитета код осигураника.

2.108. У неким земљама све те врсте ризика могу осигуравати друштва за животно осигурање, као и пензиони фондови. У другим земљама се захтијева да се неки од ових скупина ризика осигуравају једино преко друштава за животно осигурање. За разлику од друштава за животно осигурање, пензиони фондови су законом ограничени на одређене групе запосленика и samozапослених особа.

2.109. Пензионе фондове могу организовати послодавци или држава. Такође их могу организовати осигуравајућа друштва у име запосленика или се могу основати посебне институционалне јединице за одржавање и управљање над средствима за испуњавање пензионих права и расподјелу пензија.

2.110. Подсектор S.129 не обухвата:

(а) институционалне јединице које задовољавају оба критерија из ставке 2.117. Оне се разврставају у подсектор S.1314;

(б) сједишта друштава која надзиру и управљају групацијом која се састоји претежно од пензионих фондова, али који сами нису пензиони фондови. Она се разврставају у подсектор S.126;

(ц) непрофитне институционалне јединице које су признате као независни правни субјекти и које пружају услуге пензионим фондовима, али не обављају послове финансијског посредовања. Оне се разврставају у подсектор S.126.

Општа држава (S.13)

2.111. Дефиниција: сектор опште државе (S.13) састоји се од институционалних јединица које су нетржишни произвођачи чија је производња намијењена индивидуалној и заједничкој потрошњи, а које се финансирају обавезним плаћањима јединица које припадају другим секторима те институционалних јединица које првенствено проводе прерасподјелу националног дохотка и богатства.

2.112. У сектору S.13 укључене су на примјер сљедеће институционалне јединице:

(а) јединице државе основане у правном поступку ради судске надлежности над осталим јединицама на економском подручју и ради управљања и финансирања групе активности, првенствено осигуравајући нетржишна добра и услуге намијењене за корист заједнице;

(б) предузеће или квази-предузеће које је државна јединица, ако је његова производња углавном нетржишна, а надзире га државна јединица;

(в) непрофитне институционалне јединице признате као независни правни субјекти, а нетржишни су произвођачи и надзире их држава.

(г) самостални пензиони фондови, ако постоји правна обвеза плаћања доприноса и ако држава управља фондовима у погледу одређивања и одобравања доприноса и примитака.

2.113. Сектор опште државе дијели се на четири подсектора:

(а) централна влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1311);

(б) државна влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1312);

(ц) локална влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1313);

(д) фондови социјалне сигурности (S.1314).

Централна влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1311)

2.114. Дефиниција: овај подсектор укључује сва државна административна одјељења и остале централне агенције чија се надлежност обично простире на цијело економско подручје, осим управљања фондовима социјалне сигурности.

У подсектор S.1311 укључене су непрофитне институционалне јединице које надзире централна влада и чија се надлежност простире на цијело економско подручје.

Организације за тржишно регулисање, које искључиво или претежно дистрибуирају субвенције, разврставају се у S.1311. Организације чија се једина или главна активност састоји од куповине, посједовања и продаје пољопривредних или прехранбених производа разврставају се у S.11.

Државна влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1312)

2.115. Дефиниција: овај се подсектор састоји од оних врста јавне управе које представљају посебне институционалне јединице и извршавају одређене управне функције на нижем нивоу од централне владе, а вишој од управних институционалних јединица на локалном нивоу, осим управљања фондовима социјалне сигурности.

У подсектор S.1312 су укључене непрофитне институционалне јединице које надзире државна влада и чија је надлежност ограничена на економско подручје државе.

Локална влада (осим фондова социјалне сигурности) (S.1313)

2.116. Дефиниција: овај подсектор укључује оне врсте јавне управе чија се надлежност ограничава само на локални дио економског подручја, осим локалних агенција фондова социјалне сигурности.

У подсектор S.1313 су укључене непрофитне институционалне јединице које надзиру локалне управе и чија је надлежност ограничена на економско подручје локалних управа.

Фондови социјалне сигурности (S.1314)

2.117. Дефиниција: подсектор фондова социјалне сигурности укључује централне, државне и локалне институционалне јединице чија се главна активност састоји од пружања социјалних накнада и које задовољавају следећа два критерија:

(а) по закону или по прописима су одређене групе становништва обавезне да учествују у систему или да плаћају допринос; и

(б) држава је одговорна за управљање институцијама у погледу одређивања или одобравања доприноса и накнада, независно о својој улози надзорног тијела или послодавца.

Износ доприноса који плаћа одређена особа обично није директно повезан с ризиком којем је та особа изложена.

Домаћинства (S.14)

2.118. Дефиниција: сектор домаћинства (S.14) састоји се од појединаца или група појединаца као потрошача и предузетника који производе тржишна добра и нефинансијске и финансијске услуге (тржишни произвођачи) под условом да добра и услуге не производе посебни субјекти који се третирају као квази-предузеца. Овај сектор укључује и појединце или групе појединаца у улози произвођача добара и нефинансијских услуга за искључиво властиту финалну употребу.

Домаћинства у улози потрошача се дефинишу као мале групе особа које дијеле исти стамбени смјештај, удружују свој доходак и богатство те заједно конзумирају одређене врсте добара и услуга, углавном становање и храну.

Главни извори домаћинства су следећи:

(а) накнаде запосленицима;

(б) власнички доходак;

(в) трансфери из других сектора;

(г) примања од продаје тржишних производа; и

(д) импутирана примања од производње производа за властиту финалну потрошњу.

2.119. Сектор домаћинства укључује:

(а) појединце или групе појединаца чија је главна функција потрошња;

(б) особе које трајно живе у институцијама и чија је самосталност дјеловања или доношења одлука о економским питањима врло ограничена или непостојећа (нпр. припадници црквених редова који живе у манастирима, болесници који се дуго времена налазе у болницама, затвореници који одслужују дуготрајне казне, старије особе које трајно станују у домовима за старије и немоћне особе). Такве се особе третирају као једна институционална јединица: једно домаћинство;

(в) појединце или групе појединаца чија је главна функција потрошња и који производе добара и нефинансијске услуге за искључиво властиту финалну употребу; у систем су укључене само двије категорије услуга које се производе за властиту финалну потрошњу: услуге становања у становима у власништву станара и услуге које производе плаћени запосленици;

(г) предузећа с једним власником и партнерства која немају правни статус – осим оних који се третирају као квази-предузећа – и која су тржишни произвођачи; и

(д) непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима, које нису признате као независни правни субјекти или које су признате, али су мање важности.

2.120. У ESA-и 2010. сектор домаћинства се дијели на сљедеће подсекторе:

(а) послодавци (S.141) и samozапослене особе (S.142);

(б) запосленици (S.143);

(в) примаоци власничког дохотка (S.1441);

(г) примаоци пензија (S.1442);

(д) примаоци осталих трансфера (S.1443).

2.121. Домаћинства се разврставају у подсекторе према категорији највећег дохотка домаћинства као цјелине (доходак послодавца, средства за запослене итд.). Ако се у једном домаћинству остварује више доходака дате категорије, разврставање се базира на укупном дохотку домаћинства унутар сваке категорије.

Послодавци и samozапослене особе (S.141 и S.142)

2.122. Дефиниција: подсектор послодаваца и samozапослених особа састоји се од групе домаћинства чији се највећи извор дохотка укупног домаћинства састоји од мјешовитих доходака (B.3) које власници домаћинства као неинкорпорираних предузећа остварују из обављања своје активности у улози произвођача тржишних добара и услуга, с плаћеним запосленицима или без њих, чак и у случају када споменути доходак не прелази половину укупног дохотка домаћинства.

Запосленици (S.143)

2.123. Дефиниција: подсектор запосленика састоји се од групе домаћинства чији се највећи извор дохотка укупног домаћинства састоји од средства за запослене (D.1).

Примаоци власничког дохотка (S.1441)

2.124. Дефиниција: Подсектор примаоца власничког дохотка састоји се од групе домаћинства чији се највећи извор дохотка укупног домаћинства састоји од власничког дохотка (D.4).

Примаоци пензија (S.1442)

2.125. Дефиниција: подсектор примаоца пензија састоји се од групе домаћинства чији се највећи извор дохотка укупног домаћинства састоји од пензија.

Домаћинства пензионера су домаћинства чији се највећи извор дохотка састоји од старосних или осталих пензија, укључујући пензије исплаћене од претходних послодаваца.

Примаоци осталих трансфера (S.1443)

2.126. Дефиниција: подсектор прималаца осталих трансфера састоји се од групе домаћинства чији се највећи извор дохотка укупног домаћинства састоји од дохотка од осталих текућих трансфера.

Остали текући трансфери су сви текући трансфери осим власничког дохотка, пензија и дохотка особа које трајно живе у установама.

2.127. Ако подаци о релативним доприносима извора дохотка укупног домаћинства нису доступни, за потребе разврставања користи се доходак референтне особе. Референтна особа домаћинства је особа с највишим дохотком у домаћинству. Ако тај податак није доступан, за одређивање подсектора домаћинства користи се доходак особе која се изјасни као референтна особа.

2.128. Могу се користити други критерији за подпоdjелу сектора домаћинства, нпр. подпоdjела домаћинства као предузетника по активности: пољопривредна домаћинства и непољопривредна домаћинства.

Непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима (S.15)

2.129. Дефиниција: сектор непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима (НПИСД) (S.15) састоји се од непрофитних установа које су посебни правни субјекти, које служе домаћинствима и које су приватни нетржишни произвођачи. Њихови главни извори су добровољни прилози домаћинства у готовини или у натури у њиховој улози потрошача, уплате средстава државе и власнички доходи.

2.130. Ако такве институционалне јединице нису јако значајне, нису укључене у сектор НПИСД, него у сектор домаћинства (S.14), јер се њихове трансакције не разликују од јединица у том сектору.

Нетржишни НПИСД-ови које контролише држава разврставају се у сектор опште државе (S.13).

У сектор НПИСД-а су укључене следеће главне врсте НПИСД-а које домаћинствима пружају нетржишна добра и услуге:

(а) синдикати, струковна или научна удружења, удружења потрошача, политичке странке, цркве или вјерске заједнице (укључујући оне које финансира, али не надзире држава) те друштвени, културни, рекреативни и спортски клубови; и

(б) хуманитарна друштва, организације за пружање подршке и помоћи финансирани добровољним трансферима у новцу или у натури осталих институционалних јединица.

Сектор S.15 укључује хуманитарна друштва, организације за пружање потпоре или помоћи које служе нерезидентним јединицама, а искључује организације чије чланство осигурава право на унапријед одређени скуп добара и услуга.

Иностранство (S.2)

2.131. Дефиниција: иностранство (S.2) је група јединица без карактеристичних функција и извора; састоји се од нерезидентних јединица које обављају трансакције с резидентним институционалним јединицама или имају друге економске везе с резидентним јединицама. Њихови рачуни омогућавају општи преглед економских веза између националне економије и иностранства. Овдје су укључене институције ЕУ-а и међународне организације.

2.132. За сектор иностранства није обавезно водити потпуни скуп рачуна, али је корисно третирати иностранство као сектор. Сектори се добијају рашчлањивањем укупне економије како би се добили хомогенији скупови резидентних институционалних јединица које су сличног економског понашања, циљева и функција. То није случај са сектором иностранства: у овом сектору се биљеже трансакције и остали токови нефинансијских и финансијских предузећа, непрофитних институционалних јединица, домаћинства и државе с нерезидентним институционалним јединицама те остале економске везе између резидената и нерезидената, нпр. потраживања резидената према нерезидентима.

2.133. Рачуни иностранства укључују само трансакције између резидентних институционалних јединица и нерезидентних јединица, са следећим изузетима:

(а) услуге превоза (до граничног прелаза државе извознице), које пружају резидентне јединице у односу на увезена добра, приказују се у рачунима иностранства заједно с увозом FOB, чак и када се ради о производима резидентних јединица;

(б) трансакције у иностраној активи између резидената који припадају различитим секторима у домаћој економији приказују се у детаљним финансијским рачунима иностранства. Те трансакције не утичу на финансијски положај државе у односу на иностранство; утичу на финансијске односе појединих сектора с иностранством;

(в) трансакције државном пасивом између нерезидената из различитих географских подручја приказују се у географском пресеку рачуна иностранства. Према ове трансакције не утичу на укупне државне обавезе у односу на иностранство, утичу на обавезе у односу на различите дијелове свијета.

2.134. Сектор иностранства (S.2) даље се дијели на:

(а) државе чланице и институције и тијела Европске уније (S.21):

(1) државе чланице Европске уније (S.211);

(2) институције и тијела Европске уније (S.212);

(б) државе нечланице и међународне организације нерезидентне у ЕУ (S.22).

ПРИЛОГ

СЕКТОРСКА КЛАСИФИКАЦИЈА ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ ЈЕДИНИЦА

S.1 ЕКОНОМИЈА- УКУПНО

S.11 Нефинансијска предузећа

- S.11001 Јавна нефинансијска предузећа
- S.11002 Домаћа приватна нефинансијска предузећа
- S.11003 Инострано контролисана нефинансијска предузећа

S.12 Финансијске институције

- S.121 Централна банка
- S.122 Предузећа која примају депозите осим Централне банке
 - S.12201 Јавна предузећа која примају депозите осим Централне банке
 - S.12202 Домаћа приватна предузећа која примају депозите осим Централне банке
 - S.12203 Инострано контролисана предузећа која примају депозите осим Централне банке
- S.123 Новчани фондови
 - S.12301 Јавни новчани фондови
 - S.12302 Домаћи приватни новчани фондови
 - S.12303 Инострано контролисани новчани фондови
- S.124 Неновчани инвестициони фондови
 - S.12401 Јавни неновчани инвестициони фондови
 - S.12402 Домаћи приватни неновчани инвестициони фондови
 - S.12403 Инострано контролисани неновчани инвестициони фондови
- S.125 Остали финансијски посредници осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова
 - S.12501 Јавни остали финансијски посредници осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова
 - S.12502 Домаћи приватни остали финансијски посредници осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова
 - S.12503 Инострано контролисани остали финансијски посредници осим осигуравајућих друштава и пензионих фондова
- S.126 Помоћне финансијске институције
 - S.12601 Јавне помоћне финансијске институције
 - S.12602 Домаће приватне помоћне финансијске институције
 - S.12603 Инострано контролисане помоћне финансијске институције
- S.127 Институције које се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци
 - S.12701 Јавне институције које се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци
 - S.12702 Домаће приватне институције које се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци

S.12703 Инострано контролисане институције које се баве преносом финансијских средстава и зајмодавци

S.128 Осигуравајућа друштва

S.12801 Јавна осигуравајућа друштва

S.12802 Домаћа приватна осигуравајућа друштва

S.12803 Инострано контролисана осигуравајућа друштва

S.129 Пензиони фондови

S.12901 Јавни пензиони фондови

S.12902 Домаћи приватни пензиони фондови

S.12903 Инострано контролисани пензиони фондови

S.13 Општа држава

S.1311 Централна влада (искључујући фондове социјалне сигурности)

S.1312 Државна влада (искључујући фондове социјалне сигурности)

S.1313 Локална влада (искључујући фондове социјалне сигурности)

S.1314 Фондови социјалне сигурности

S.14 Домаћинства

S.141 + S.142 Послодавци и samozaposlene особе

S.143 Запосленици

S.144 Примаоци власничког дохотка и трансферног дохотка

S.1441 Примаоци власничког дохотка

S.1442 Примаоци пензија

S.1443 Примаоци осталих трансфера

S.15 Непрофитне институционалне јединице које служе домаћинствима

S.2 ИНОСТРАНСТВО

S.21 Државе чланице и институције и тијела ЕУ

S.211 Државе чланице ЕУ

S.212 Институције и тијела ЕУ

S.22 Земље нечланице и међународне организације нерезидентне у ЕУ